

OD REDAKCJI

Kolejny, siódmy już tom czasopisma „Polska Myśl Pedagogiczna” postawał w trudnej sytuacji społecznej związanej z szerzącą się pandemią i jej konsekwencjami negatywnie wpływającymi między innymi na życie naukowe. Niemniej oddajemy w Państwa ręce następny numer czasopisma z nadzieją, iż prezentowane w nim artykuły, będące wynikiem refleksji teoretycznej i badań naukowych Autorów, odkryją przed Państwem kolejne nieznanne czy zapomniane obszary polskiej myśli pedagogicznej. Cieszymy się tym bardziej, że wysiłek Zespołu Redakcyjnego, Rady Redakcyjnej, Państwa Autorów i Recenzentów tego, jak i wszystkich poprzednich tomów, został doceniony, i – zgodnie z *Komunikatem Ministra Edukacji i Nauki w sprawie wykazu czasopism naukowych i materiałów z konferencji międzynarodowych z dnia 9 lutego 2021 roku* oraz *Komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 lutego 2021 roku o zmianie i sprostowaniu komunikatu w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych* – publikacja w „Polskiej Myśli Pedagogicznej” pozwala Autorowi zdobyć 70 punktów. Jest to dla nas zaszczytne wyróżnienie, ale również zobowiązanie.

W niniejszym tomie czasopisma „Polska Myśl Pedagogiczna” mogą Państwo zapoznać się z artykułami zarówno znanych i doświadczonych badaczy, jak i młodych adeptów nauki. W głównym dziale *Studia i Rozprawy* znalazło się 21 artykułów naukowych, w części poświęconej przypomnieniu dzieł wielkich myślicieli pedagogicznych (*Archiwum*) opracowania dwóch tekstów autorstwa o. Jacka Woronieckiego (jednego niepublikowanego; odnalezionych i opracowanych przez Justynę Golonkę), zaś na końcu dwa interesujące artykuły recenzyjne dotyczące książek Aliny Rynio pt. *Idea narodu i odpowiedzialności za naród w kazaniach milenijnych Czciwego Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Studium homiletyczno-pedagogiczne* (przygotowany przez Pawła Juśko) oraz Adama Rybickiego pt. *Od antropologii do duchowości mężczyzny. Źródła, koncepcje, perspektywy* (przygotowany przez Annę Sajdak-Burską).

Artykuły naukowe zawarto w dwóch grupach tematycznych. Pierwsza z nich powstała w związku z trwającym Rokiem Kardynała Stefana Wyszyńskiego i zatytułowana jest „*Największa miłość to Polska*” – w *Roku Kardynała Stefana Wyszyńskiego*. W jej ramach warto sięgnąć do tekstu Bogusława Śliwerskiego *Pedagogia Prymasa Tysiąclecia kardynała Stefana Wyszyńskiego*, w którym Autor wskazuje na główne

przesłanie myśli pedagogicznej Wyszyńskiego oraz aktualność jego rozważań w kontekście współczesnych wydarzeń. W kolejnych artykułach Elwira Kryńska rozważa znaczenie Narodu i jego obrony w myśli Stefana Wyszyńskiego, zaś Alina Rynio rozwija refleksję dotyczącą przesłania moralno-społecznego Kardynała. Te trzy teksty starają się przybliżyć sylwetkę Prymasa i myśl pedagogiczną zawartą w jego twórczości, pozostałe dwa poruszają problematykę pośrednio powiązaną z Stefanem Wyszyńskim. Artykuł ks. Stanisława Chrobaka ukazuje myśl poprzednika Prymasa Tysiąclecia – Kardynała Augusta Hlonda – dotyczącą pedagogicznego wymiaru Jego refleksji o człowieku i Ojczyźnie. Zaś tekst Marii M. Bouzyk (ostatni w tej części działu *Studia i rozprawy*) traktuje o tym, co wydaje się najważniejszym przesłaniem każdego z prymasów oraz podstawą wszelkiego działania pedagogicznego – o miłości. Autorka rozważa ją w perspektywie filozoficzno-pedagogicznej, uznając ją za świadectwo osobowej dojrzałości człowieka.

Druga część działu *Studia i rozprawy*, zatytułowana *Wokół społecznej myśli pedagogicznej*, została skomponowana z wielu tekstów podejmujących problematykę społeczno-pedagogiczną w zróżnicowany sposób. Dominika Jagielska w swoim artykule ukazuje rozumienie wychowania społecznego w konserwatywnej myśli pedagogicznej po II wojnie światowej, zaś Justyna Kusztal przedstawia bogate inspiracje dla dawnej i współczesnej profilaktyki i resocjalizacji, jakie można odnaleźć w polskiej pedagogice społecznej. Kolejny tekst, autorstwa Małgorzaty Turczyk, jest interesującą próbą wskazania zróżnicowanych (także pod względem założeń filozoficzno-ideologicznych) źródeł praw dziecka w polskiej pedagogice XX wieku. Witold Ostafiński podejmuje natomiast w swoim artykule kwestie związane z rozwojem na ziemiach polskich poradnictwa dla rodziców, podkreślając przy tym znaczenie kontekstu społecznego – wielkich zmian o charakterze społecznym i politycznym wpływających na podejście do rodziny i rodzicielstwa. Kolejny tekst traktuje o współczesnej szkolnej rzeczywistości – Wojciech Rutkiewicz próbuje odpowiedzieć na pytania o lekcje filozofii w szkole i ich znaczenie w kontekście programu nieoficjalnego wskazując metodę dociekań filozoficznych jako wartościową w budowaniu umiejętności poznawczych młodych ludzi. Dariusz Stępkowski natomiast w swoim artykule przypomina losy salezjańskiego domu dziecka w Jaciążku w okresie stalinowskim, wskazując zarazem uwikłania decyzji pedagogicznych w wydarzenia polityczne z 1951 roku.

Kolejne teksty skupione w drugiej części działu *Studia i rozprawy* koncentrują się wokół zróżnicowanych zagadnień związanych z życiem i refleksją pedagogiczną poszczególnych myślicieli i praktyków pedagogicznych. Rafał Charzyński w swoim artykule przybliży myśl Wiktora Wąsika, omawiając kreowaną przez niego pedagogikę narodową jako specyficzny sposób myślenia o wychowaniu obecny w polskiej myśli pedagogicznej już od renesansu. Alicja Żywczok, nawiązując do Wincentego Kadłubka, omawia kwestie niestracenia i dodawania otuchy, wskazując przy tym na aktualność tego podejścia również dzisiaj – w kontekście pandemii i nie tylko. Wacław Branicki, analizując myśl etyczną Tadeusza Czeżowskiego, odnosi ją do

współczesnej kultury nasiąkniętej nowymi mediami. Wyprowadza z koncepcji tego przedstawiciela szkoły lwowsko-warszawskiej wskazówki, które mogą być pomocne w rozwiązaniu problemów tworzonych przez współczesną rzeczywistość określaną wszechobecnością mediów. Kolejne dwa teksty mają charakter ogólnopedagogiczny – w pierwszym Lucyna Dziaczkowska analizuje prawidłowości wychowania w myśli Zygmunta Mysłakowskiego, w drugim zaś Sabina Prajsner-Szatyńska przedstawia pamiętnik Stanisława Pigonia, interpretując go jako tekst o wychowaniu. Konrad Nowak-Kluczyński natomiast przedstawia spuściznę naukową Ludwika Jaxy-Bykowskiego, tworząc portret tego znakomitego polskiego pedagoga. Kolejny artykuł, autorstwa Katarzyny Wasilewskiej-Ostrowskiej, traktuje o bł. Marii Karłowskiej i jej pracy wychowawczej z dziewczętami społecznie wykluczonymi. Dwa ostatnie artykuły są pracami zagranicznych autorów i dotyczą problematyki wychowania i kształcenia na terenie dzisiejszych Czech i Słowacji. Mária Potočárová opisuje edukację i wychowanie rodzinne na terenie I Republiki Czechosłowackiej w okresie międzywojennym, zaś Jiří Prokop maluje portret nieznanego szerzej pedagoga Přemysla Pittera, ratującego w czasie wojny i po wojnie dzieci narodowości czeskiej, słowackiej, żydowskiej, polskiej i innych.

Jako redaktorzy VII tomu „Polskiej Myśli Pedagogicznej” mamy nadzieję, że będzie on stanowił dla Czytelników inspirację do nowych, interesujących badań nad polskimi teoriami, koncepcjami i praktykami pedagogicznymi.

Dominika Jagielska¹, Thomas Kasper²

---

¹ Dr Dominika Jagielska – adiunkt w Zakładzie Pedagogiki Szkoły Wyższej i Polskiej Myśli Pedagogicznej, Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Adres do korespondencji: Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Jagiellońskiego, ul. Batorego 12, 31-135 Kraków; e-mail: dominika.jagielska@uj.edu.pl

² Doc. PhDr. Thomas (Tomáš) Kasper, Ph.D. – Head of Department of Pedagogy and Psychology, Technical University of Liberec. Adres do korespondencji: Studentská 1402/2, 461 17 Liberec 1, Czech Republic; e-mail: tomas.kasper@tul.cz.